

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIV/191/21
Rady Gminy Kobbiele Wielkie
z dnia 30 listopada 2021r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY KOBIELE WIELKIE NA 2022 ROK**

I POSTANOWIENIA OGÓLNE.

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kobbiele Wielkie na 2022 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Gminny program jest kontynuacją szeregu działań, zainicjowanych w latach ubiegłych zgodnych z kierunkami zawartymi w aktach prawnych w szczególności takich jak:

- 1) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 4) Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- 5) Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- 6) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 7) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

2. Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kobbiele Wielkie na 2022 r. uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3. Adresatami programu są mieszkańcy gminy Kobbiele Wielkie, a w tym m. in. osoby uzależnione i zagrożone patologiami społecznymi wraz ze swoimi rodzinami, jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, w których występują problemy związane z uzależnieniami, placówki oświatowe, instytucje kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe oraz wszyscy, którym zależy na promowaniu zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz na szerzeniu idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i seniorów.

II STRATEGIA DZIAŁANIA

1. Ograniczanie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, podejmowania innych ryzykownych zachowań oraz stosowania przemocy.

- 1) Profilaktyczne i edukacyjne oddziaływanie na postawy i zachowania ważne dla zdrowia i trzeźwości, a w szczególności wobec dzieci, młodzieży seniorów oraz grup podwyższonego ryzyka.
- 2) Szkolenia w zakresie strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

- 3) Edukacja publiczna pomagająca w zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
- 4) Wspieranie i inspirowanie działalności środowiskowej, organizacji społecznych oraz wzajemnej pomocy osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu, narkotyków i podejmowania innych ryzykownych zachowań.
- 5) Działania edukacyjne służące propagowaniu zdrowego stylu życia oraz ograniczania narażenia na czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych w tym covid-19.
- 6) Koordynowanie działań poszczególnych placówek i struktur zajmujących się profilaktyką i problemami powodowanymi przez uzależnienia.

2. Kierunki działania

Planowane działania zmierzają w szczególności do:

- 1) Zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz współuzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- 2) Udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i nadużywanie innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej, społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- 3) Prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci, młodzieży i seniorów, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych.
- 4) Ograniczenia dostępu do alkoholu przez ustalenie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.
- 5) Wspomagania działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki, rehabilitacji uzależnień i promowania zdrowego trybu życia.

3. Działania profilaktyczne wobec dzieci i młodzieży.

Problemy wynikające z picia alkoholu i używania innych środków psychoaktywnych przez młodzież stanowią obecnie jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Zjawisko to ma istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego (wzrasta liczba zarówno nieletnich sprawców przestępstw jak i ofiar, zjawisko przestępczego zdobywania „środków” na alkohol i narkotyki). Druga grupa problemów to funkcjonowanie dzieci i młodzieży w rodzinach dysfunkcyjnych powodujących zaniżoną samoocenę, brak spójnego systemu wartości, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych. Jednocześnie badania naukowe na temat czynników ryzyka związanego z piciem alkoholu i używaniem innych środków psychoaktywnych przez młodzież, jednoznacznie wykazują, iż jednym z najważniejszych czynników chroniących młodzież przed ryzykownymi zachowaniami jest silna więź rodzinna. Należy zwrócić uwagę na to by młodzież dostrzegała realnie istniejące ryzyko. Ryzyko dla siebie i dla swoich rodzin. Dlatego niezbędne jest prowadzenie działań informacyjnych i wychowawczych, które dadzą szansę na dokonanie właściwych wyborów życiowych. W tym celu należy wprowadzić :

- szeroką ofertę zajęć kulturalnych i sportowych,
- działalność informacyjną o możliwościach udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- przeprowadzać warsztaty i wdrażać programy profilaktyczne dla młodzieży, rodziców i seniorów.
- zadbać, aby w miejscach sprzedaży napojów alkoholowych były umieszczone informacje o szkodliwości spożywania alkoholu oraz zakazie podawania i sprzedaży osobom

- nieletnim lub nietrzeźwym,
- tworzyć bazę dla realizacji wyżej wymienionych celów.

4. Współpraca ze szkołami, placówkami kulturalnymi i związkami sportowymi.

- Preferowanie tych programów, które łączą realizację programu profilaktycznego z różnorodnymi (pozalekcyjnymi) zajęciami promującymi zdrowie psychiczne i środowiskowe, profilaktykę uzależnień oraz nadwagi, otyłości i chorób zakaźnych, w tym covid-19, (zajęcia artystyczne, sportowo-rekreacyjne, naukowo-rozwojowe).
- Realizacja zajęć i programów profilaktycznych w świetlicach środowiskowych w Szkołach Podstawowych w gminie Kobbie Wielkie.
- Zapewnienie szkołom i instytucjom odpowiedniej literatury.
- Współpraca z organizacjami o charakterze sportowym poprzez uruchomienie i wspierania działalności innych form czynnego spędzania czasu wolnego (wycieczki rowerowe, tenis, wszelkie rozgrywki sportowe na boiskach oraz hali sportowej itp.).

5. Zwiększanie dostępu leczenia odwykowego

Współpraca i stały kontakt z zakładami leczenia odwykowego w zakresie umożliwiającym zwiększenie dostępności do leczenia oraz skutecznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

6. Kampania edukacyjna dla ogółu mieszkańców gminy

Działania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii powinny być również skierowane do całego środowiska lokalnego. Powinny wpływać na sposób postrzegania problemów powodowanych przez używanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych i na zrozumienie istoty zjawiska uzależnienia. Tego typu działania kształtujące postawy prozdrowotne są swego rodzaju inwestycją na rzecz środowiska i mogą wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców gminy. Możliwe kampanie edukacyjne do realizacji w zakresie: zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, alkohol a kierowcy, alkohol a ciąża (syndrom FAS), dopalacze a skutki, DDA, propagowanie zdrowego stylu życia i zdrowia psychicznego oraz publiczna edukacja zdrowotna, również w zakresie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię covid-19 na zdrowie mieszkańców.

III ZADANIA PROGRAMU NA 2022 ROK.

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w rozwiązywaniu problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi w środowisku dorosłych, dzieci i młodzieży:

- 1) Dofinansowanie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej z zakresu alkoholizmu, narkomanii i przemocy dla dzieci, młodzieży i dorosłych, promowanie wiedzy o zdrowiu psychicznym i o zdrowych nawykach żywieniowych, o szkodliwości picia napojów alkoholowych, używania narkotyków i innych środków odurzających, w formie: odczytów, wykładów połączonych z dyskusją, prowadzenie w szkołach programów profilaktycznych, prowadzenie zajęć edukacyjno - profilaktycznych w świetlicach szkolnych.
- 2) Wdrażanie nowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach, z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym w połączeniu z oddziaływaniami o charakterze psychologiczno - pedagogicznym i edukacyjno – informacyjnym w zakresie profilaktyki uzależnień i kształtowania postaw prozdrowotnych.

- 3) Prowadzenie edukacji społecznej w placówkach oświatowych na temat uzależnień i zdrowego trybu życia oraz informowanie o konsekwencjach używania alkoholu i narkotyków oraz zakup materiałów edukacyjnych (książki, czasopisma, broszury, tablice, nośniki elektroniczne).
- 4) Promocja imprez bezalkoholowych w zakresie profilaktyki uzależnień i promowania zdrowego trybu życia oraz prowadzenia edukacji zdrowotnej mieszkańców, w formie festynów rodzinnych, koncertów, zajęć sportowych i rozwoju zainteresowań jako alternatywnych form spędzania czasu wolnego i zapobiegających powstawaniu patologii społecznych.
- 5) Prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia, w tym: zatrudnienie opiekuna świetlicy, poprawa bazy świetlicy środowiskowej poprzez zakup komputerów, programów, drukarek, sprzętu sportowego, mebli, doposażenie placu zabaw, zakup gier, materiałów plastycznych i biurowych.
- 6) Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień.
- 7) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
- 8) Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie wpływu stanu epidemii covid-19 na problemy związane z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz innymi zachowaniami ryzykownymi.
- 9) Dostosowywanie miejsc pomocy i realizowania zadań profilaktycznych do nowych warunków społecznych i w razie potrzeby zapewnienie funkcjonowania tych miejsc w systemie zdalnym.

2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest profilaktyka i zwiększanie dostępności terapii uzależnień od alkoholu i narkotyków i współuzależnień dla mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek działań podejmowanych na rzecz osób z uzależnieniami i członków ich rodzin. Na terenie naszej gminy nie działa żadna placówka leczenia odwykowego, jednak dla umożliwienia leczenia uzależnień, gmina współpracuje z ośrodkami na terenie powiatu radomszczańskiego oraz miasta Radomska, gdzie mieszkańcy gminy mogą korzystać z opieki. W związku z powyższym w celu realizacji zadań określonych w programie przyjmuje się poniższe formy i sposoby realizacji:

1. Motywowanie do leczenia osoby uzależnionej.
2. Dofinansowanie działań terapeutycznych prowadzonych w placówkach leczenia uzależnień i współuzależnień, do których uczęszczają mieszkańcy naszej gminy.
3. Tworzenie warunków sprzyjających zwiększaniu dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin – prowadzenie Gminnego Punktu Konsultacyjnego i Punktu Pomocy Psychologicznej.
4. Udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnień.
5. Pokrycie kosztów dojazdu osób uzależnionych objętych terapią w Poradni Uzależnień w Radomsku.
6. Współpraca z merytorycznie właściwymi organizacjami w zakresie udzielania pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnienia - pomocy psychospołecznej, prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie (z Przychodnią Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Radomsku oraz Przychodnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Radomsku, z Policją, z GOPS, ze szkołami).

7. Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a zwłaszcza:
 - prowadzenie rozmów profilaktycznych, motywujących do podjęcia leczenia odwykowego,
 - kierowanie osób uzależnionych na badanie psychiatryczno - psychologiczne w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
 - finansowanie badań przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
 - przeprowadzanie wywiadów środowiskowych,
 - kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
8. Udział członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szkoleniach, seminariach i konferencjach.

3. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Podejmowanie interwencji wobec rodziny poprzez zintegrowanie działań instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie (szkoły, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, Ośrodek Pomocy Społecznej, Sąd, Policja, świetlice, Gminny Punkt Konsultacyjny, GKRPA).
2. Udzielania porad prawnych rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym i narkotykami.
3. Wspieranie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin szczególnie poprzez przeprowadzanie rozmów, wywiadów środowiskowych, kierowanie tych osób do Gminnego Punktu Konsultacyjnego, Punktu Pomocy Psychologicznej, grup wsparcia, grup AA, współpraca z poradnią leczenia odwykowego.
5. Zakup pozycji zawierających m.in. przepisy prawne celem ich stosowania przy udzielaniu pomocy prawnej i psychologicznej oraz realizacji programu profilaktyki uzależnień.

4. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

1. Wspieranie osób pozostających bez zatrudnienia na rynku pracy poprzez kierowanie osób bezrobotnych pozostających bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej do wykonywania prac w ramach prac publicznych, interwencyjnych i innych,
2. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób pozostających bez zatrudnienia poprzez aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
3. Monitorowanie potrzeb i wsparcie w przypadku konieczności zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Współpraca i wspomaganie materialne i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji rozwiązujących problemy alkoholowe i z innymi substancjami psychoaktywnymi, dotyczące profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji osób uzależnionych i ich rodzin pod warunkiem spełniania wymogów merytorycznych.

6. Kontrola przestrzegania obrotu napojami alkoholowymi.

Dla lepszego radzenia sobie z problemami alkoholowymi i innymi substancjami psychoaktywnymi potrzebne są zorganizowane działania prowadzone na szczeblu Gminy lub wsi. Ograniczenie czynników wpływających na wzrost zagrożeń związanych z pićciem napojów alkoholowych i używaniu narkotyków, będzie osiągnięte przez odpowiednie kształtowanie zasad dostępności alkoholu i narkotyków na terenie Gminy Kobiela Wielkie. Corocznie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza kontrole punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy pod kątem przestrzegania zasad sprzedaży i podawania alkoholu zawartych zarówno w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jak i w Gminnym Programie. Przeprowadzanie kontroli konieczne jest dla ujawnienia nieprawidłowości i w razie ich stwierdzenia odebrania zezwolenia nieuczciwym przedsiębiorcom. Każdy przedsiębiorca otrzymujący zezwolenie każdorazowo będzie pouczany o konieczności przestrzegania obowiązujących zasad obrotu alkoholem. Realizując zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dążyć będzie do ograniczania dostępności alkoholu poprzez:

1. Kontrole wszystkich podlegających podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży. Kontrolę przeprowadzają osoby upoważnione przez Wójta Gminy.
2. Kontrole obiektów handlu detalicznego i zakładów gastronomicznych pod kątem przestrzegania przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajduje się w stanie nietrzeźwości, osobom do 18 lat, na kredyt lub pod zastaw.
3. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

IV ZADANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Pozyskiwanie informacji o uzależnieniach mieszkańców gminy oraz o występującej przemocy w rodzinie, o obszarach, w których występuje szczególnie nasilone zjawiska alkoholizmu, i używania narkotyków, zasobach, placówkach i organizacjach zajmujących się rozwiązywaniem problemów uzależnień.
2. Podejmowanie czynności w zakresie procedury przygotowawczej związanej z zadaniami ustawowymi tej Komisji, w tym czynności związane z przygotowaniem wniosku do sądu w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
3. Kierowanie osób nadużywających alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na badania przez lekarzy biegłych.
4. Finansowanie kosztów lekarzy biegłych orzekających w przedmiocie uzależnień.
5. Inicjowanie postępowań opiekuńczych w sprawach dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykami.
6. Współpraca z właściwymi komórkami Policji w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie.
7. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia w stosunku do podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż podawanie napojów alkoholowych.
8. Opiniowanie wniosków na sprzedaż i podawania napojów alkoholowych.
9. Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki szkolnej i rodzinnej oraz pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.
10. Udział w szkoleniach dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie pomagania rodzinom z problemem alkoholowym i narkotykami w szczególności w zakresie przemocy w rodzinie.

V ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach komisji ustala się w wysokości:

1. dla przewodniczącego – 16% minimalnego wynagrodzenia krajowego z zaokrągleniem do pełnego złotego,
2. dla pozostałych członków – 13% minimalnego wynagrodzenia krajowego z zaokrągleniem do pełnego złotego.

VI ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Finansowanie zadań zawartych w gminnym programie dokonywane będzie w ramach środków pochodzących z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące tę sprzedaż podmioty gospodarcze.

VII POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kobbie Wielkie na 2022 rok jest programem otwartym i może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii stosownymi uchwałami Rady Gminy Kobbie Wielkie. Wprowadzając nowe zadania należy mieć na względzie możliwości ich finansowania.